

LA PÀTRIA I LLIBERTAT

Portaveu a Granollers del
NACIONALISME RADICAL CATALA

SURT ELS DIJOUS **15c.**

Redacció i Administració:
Carrer del Liri, 31

Granollers, 5 d' Abril de 1923

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

TRIMESTRE

a Catalunya . . . 2'50 ptes.
a l'Estranger . . . 5'— »

Les nostres dues divises

Deiem en l'article de fons del número anterior, i de fairsó ben sintètica i crua, que la nostra Pàtria és Catalunya. La frase pot semblar buida de contingut i susceptible de donar-li una interpretació d'elasticitat ben contrària al nostre pensar.

El romanticisme literari dels catalanistes de fins del vuit cents, havia arribat a fer afirmacions polítiques ben avençades. La tangibilitat d'aquelles afirmacions i la seva concreció polítiques no es veia, però, per enlloc. D'allavors ençà hi ha hagut una manera massa lírica d'entendre el catalanisme. Hi havia, abans, qui per la seva vocació al folk-lore del nostre poble hauria sots-crit l'afirmació de Catalunya com a Pàtria seva. Els temps canvien i ara aquesta afirmació s'ha concretat i implica una significació política ben determinada.

Nosaltres, homes d'esquerra en totes les qüestions de la vida civil, no acceptem la idea de Pàtria com a símbol i derivació de la Tradició. A la Tradició li concedim una gran importància com a element cultural d'investigació històrica i prou. Entenem per Pàtria l'aplegament natural d'una munió d'hommes que parlen una mateixa llengua i es troben lligats per una aspiració de recobriment espiritual de la llur ànima nacional amb l'afany d'un normal desenrotllament de les propies activitats, boi, caminant, al compàs del progrés mundial.

Quan l'aspiració de llibertat col·lectiva esdevé unànim o en majoria, en un poble, no hi ha cap principi de lliberalisme ben entès, que pugui contraposar-s'hi. Quan menys, la tendència representada en el problema de Catalunya, en temps de la Solidaritat Catalana, per un Amadeu Hurtado, hauria d'ésser acceptada per tots els liberals en els quals pesés més el sentiment de Llibertat que els prejudicis de noi, encomanats en "escuelas nacionales", i fosilitzats en la llur ànima per una natural disposició al conservadurisme. Alguns anomenats liberals tracten de tradicionalista al moviment nacional de Catalunya i no miren que la llur posició adversa a la nostra llibertat de catalans es fona-

menta en els més odiosos trets d'absolutisme. Aquests liberals es troven enlluernats, encara, per les colors llampanants dels temps dels Reis Catòlics i de Felip II. Allò, de que "el sol no es ponía mai, etc." es veu que els té bocabadats i els priva de veure, al costat d'aquelles grandeses aparents, la importància del paper representat pels Torquemada i el Duc d'Alba.

No ens estranya, però, la immobilitat d'aquests liberals espanyols. Nosaltres ja sabem per l'experiència de lo que hem vist a Granollers que l'etiqueta de liberal només la vesteixen per a enganyar vergonyosament el sentiment de lliberalisme del poble, après en èpoques de més sana idealitat.

Lo que no permet el nostre concepte de Pàtria és l'elaboració maquiavèlica d'una duplicitat de pàtries, perquè això presuposa un conservadurisme o una idea esquivada i convencional del sentiment de Pàtria. Aquest sentiment l'entendem d'una manera molt elevada i res té que veure amb les organitzacions burocràtiques dels estats

ni amb una millor o pitjor marxa administrativa. El sentiment de Pàtria tampoc pot anar a remolc de les conveniències d'aquells que tenen diners i volen guanyar-ne més encara, ni té que veure amb la denominació abstracta del mot "riquesa". Les nostres idees no han estat pescades en el pou del convencionalisme, sinó en el temple de la Justícia i per aixó mai ens inclinarem a preferir una situació d'aparent benestar a l'aplicació positiva d'un fet justicier.

La fórmula política que correspon a una pàtria com aglutinant de totes les seves característiques, és la d'Estat, quin pendrà el caràcter que li imposi la voluntat, lluirement manifestada, dels seus components. La concreció política del fet de proclamar a Catalunya com a Pàtria nostra, per a nosaltres, no pot ésser altre que l'assenyalada.

Els regionalistes també convenen en proclamar a Catalunya com a llur Pàtria, però no accepten la solució política extrema perquè diuen que Cata-

lunya hi perdria. Si tots els recels que priven la solució extremista són en vistes a les conveniències d'ordre mercantilista de Catalunya (i ells no n'assenyalen pas cap més) té tota la raó "A B C" en el seu famós i pintoresc dilema de "hermanos o extranjeros".

Els regionalistes voldrien una Pàtria per l'esperit i una altra per la butxaca, i aixó, francament, comprenem que indigni als espanyols.

LA REDACCIO

A vosaltres

La iniciativa de crear "Pàtria i Llibertat" ha partit d'elements locals residents a Barcelona, on vivim actualment la fracció més nombrosa dels qui portem la gestió del periodisme.

Per tant, nosaltres copsèm permanent i clarament els actes trascendents i els episodis locals que surten part de fora de la ciutat.

No estem pas satisfets del "rol" a voltes trist i a voltes grotesc que Granollers representa en el concert general dels pobles, i ens constituïm en protestataris d'aixó.

Aquest paper de derrotistes ens l'assignem a tall de petita facècia heroica, car no seria la primera volta que el derrotisme ha salvat el prestigi exterior i el decor dels pobles.

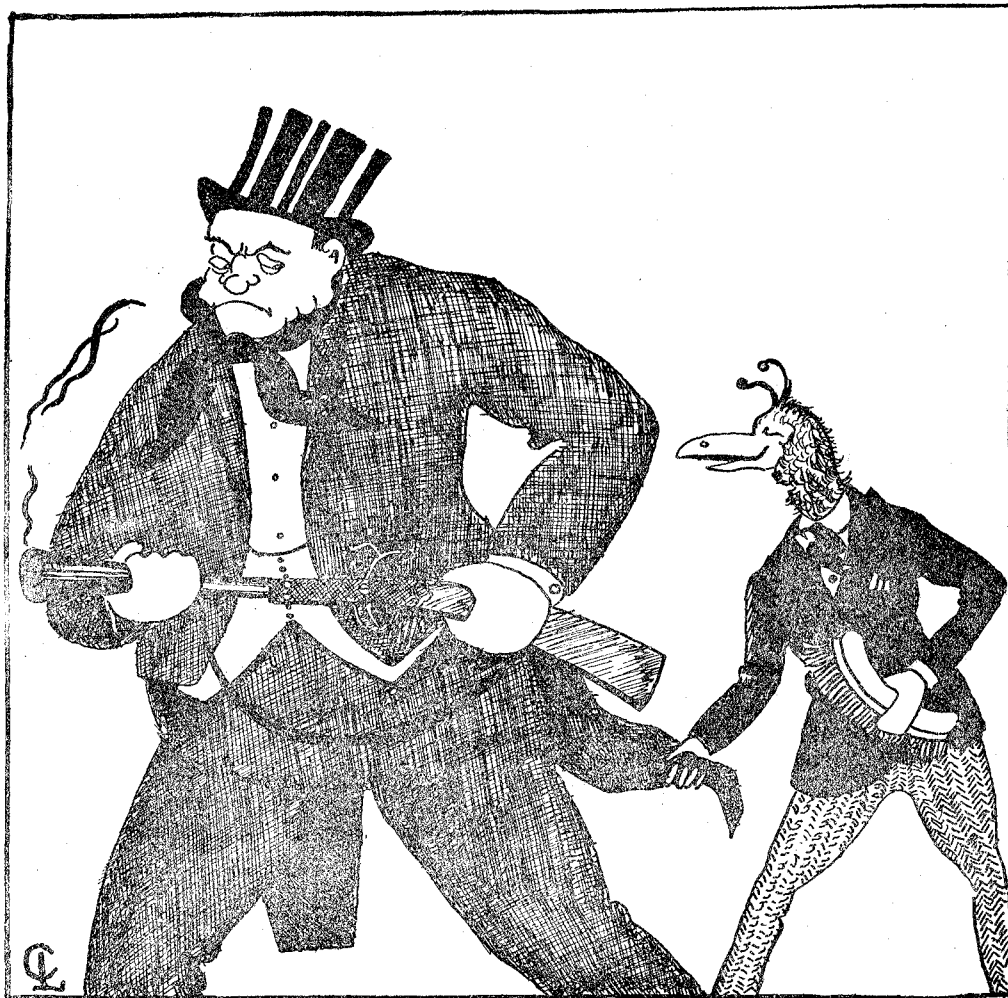
I ens les hem principalment amb la nostra joventut de solvència intel·lectual perquè Ella no ha fet res per a salvar el prestigi local.

Ella fa avui una labor pernicioso i depauperadora. Sota un barniç de bonhomia realitza una tasca d'anarquia estètica i intel·lectual.

A Granollers, el grup de selecció es segurament a "La Gralla, i des d'aquesta publicació paradoxal hom pert la noció de les valors intel·lectuals, el sentit de la ponderació i de la mesura, i el bell costat de la nota restrera s'hi troba el caire acomodaticí...

L'adulació adoptada com a sistema periodístic, en lloc d'il·lustrar a l'opinió, la envileix i l'atopeïda faramalla de notícies no representa sisquera una valor de crònica local, sinó una deformació innelegant dels fets que a nosaltres ens dona una migrada sensació de la vida local cotidiana.

Política Electoral

La Gralla.—Deixam fer a mi, senyor «Demócrata», i ja veuràs com jo, amb el raspall, faig més feina que tú amb el trabuc.

El sutil enginy d'un company nostre plasma avui en les nostres pàgines aquest fet local, en una caricatura plena de realisme.

Tot això té massa importància per a l'esdevenidor de la nostra jove ciutat, perquè volguem guardar un covart silenci arran del tema. Tanmateix això seria una funesta complicitat.

Els companys de "La Gralla" poden exercir en la història local una influència massa decisiva perquè liur actuació pugui passar sense el nostre control.

Seria innocent i inexacte afirmar que "La Gralla", sense "fer política", no influeix en la vida cultural i civil del poble.

No ens mou el desig d'atac; és l'amor a la ciutat, que ens conjura a defensar-la amb la veritat depurada i, als amics de "La Gralla", per la deferència personal que ens mereixen, els convidem a rectificar i a ocupar el seu lloc de ciutadans polítics.

Del Nostre Breviari

L'heterodòxia no hi cap en el Catalanisme. De catalanista se n'és o no se n'és. Un catalanista heterodox ja té el seu nom: és un espanyolista; i, no cal dir-ho; el Catalanisme veritable és catalanista, i per això és i ha d'ésser sempre intransigent, perquè essent un moviment social dirigit a la renaixença de les consciències, és precís que l'acció actuant sigui pura i definida per la seva qualitat. El catalanisme no pot voler que la realització del fi que persegueix vingui de l'Estat espanyol. Què en faria Catalunya de totes les concessions que l'Espanya li pugui donar, si la nostra personalitat nacional no hagués renascut? La renaixença completa d'una nacionalitat, és veritable tant sols decretant-la? El Catalanisme no en vol de decrets que no poden fer el foc nou a Catalunya. El Catalanisme treballa per fer catalans, perquè tots tinguem consciència de la nostra personalitat, dels nostres drets; perquè tots ens corregim de les imperfeccions que devem a la influència espanyola, i perquè tots, exercint un acte de voluntat nacional, deixem implantats els principis del Catalanisme. L'Espanya podrà descentralitzar tant com se vulgui, però mai determinarà la renaixença de la nacionalitat catalana. Catalunya sols renai-

xerà d'una manera completa per l'acció del catalanisme, l'esperit gran i humà del qual la farà mantenir sempre intransigent.

El fi positiu i natural del Catalanisme és gran i trascendental. El Catalanisme no hi treballa pas per obtenir tant sols modificacions polítiques o millores administratives: l'esperit del Catalanisme és gran, molt gran; l'empeny a la realització d'un fet humà, l'empeny a la determinació de la renaixença completa de Catalunya, a la renaixença completa de l'esperit català, a la renaixença completa de la nostra raça, amb el fi d'assolir el gran ideal que a la humanitat hi tornin a haver catalans, però catalans no de nom, sinó de fet, amb tots els caràcters que són precisos, perquè les personalitats nacionals siguin diferenciades. El dilema, per tant, és clar: o s'és catalanista o no se n'és. Qui desitgi la realització del complet renaixement de la nacionalitat és catalanista i ha d'ésser intransigent; qui no aspiri a res més que a modificar l'organització present de l'estat espanyol, no és catalanista, perquè prescindeix del fet d'assolir allò que dona caràcter al Catalanisme: la renaixença absoluta i completa de la nacionalitat catalana.

DR. MARTI I JULIA

El gran Revolucionari

En l'eterna successió dels segles, els pobles, les races i les civilitzacions han caminat sempre a impuls de la natural revolució de les coses en les rutes sense fi del progrés i la perfecció.

Revolució que vol dir transformació constant per assolir una forma més bella en el món de la materialitat i una idea més bona en el món de la intel·ligència, és l'hàbit de la vida, és l'instint que furga en tota cosa per a manifestar-se.

Per això una joventut revolucionària és la millor joia que pot ostentar un poble, perquè és la naturalesa feta humanitat, és l'abstracció de l'instint universal que es concreta per definir-se.

El primer revolucionari és el Sol; quants milions de llevors que dormen emprisonades dins la terra trobaran la llibertat quant les mans calorífiques del Sol vinguin a obrir-les, esberlant-les per a transformar-se en flors i fruits de formes i colors infinits...

El Sol també bat de plè sobre els po-

bles de Catalunya, sobre els cors dels catalans, i arreu, arreu van obrint-se catalans, i arreu, arreu van obrint-se, van obrint-se, van florint i van fruitant... no més els cors corcats resten insensibles al Sol de la Pàtria. Són les llevors dolentes que es rebelen a germinar i a florir, però el Sol les maleeix i després les farà podrir dins la fosca sense que puguin manifestar-se.

E. M.

Política de Casa

Si per sobre les teulades de les cases i les espatlles dels homes cerquem a Granollers els vells partits polítics que anys enrera actuaven en la vida pública no en trobarem ni rastre. Sembla com si un vent de materialisme, de positivisme i d'aberració ciutadana se'n hagués emportat les banderes, els programes i els ideals dels partits i dels homes. Ha quedat sols en peu la massa anfibia que governa sense més aspiració que la de governar, integrada per un conglomerat heterogeni de republicans històrics, hereditaris uns com En Joan Montanya, fortilitzats uns altres com En Fontcuberta i En Ricard Albreda; de federalistes reconstruïts com la nissaga dels Garrells; de liberals camaleònics en equilibri constantment inestable com En Pep Barangé; de carlins; de conservadors de políticament incalificables perquè sempre van de detra a esquerra, de dalt a baix, del centre cap a la perifèria com l'esquirol per sobre les branques.

Hom diria, en veient tot això que la ciutat de Granollers no compta més que tenders, el ideal suprem dels quals és evitar el pagament d'arbitris; industrials que aspiren sols a treballar pel Municipi; funcionaris públics que amb el somriure estereotipat i el cigar entre les dents proclamen l'excel·lència i la intangibilitat de l'administració i l'eufòria immillorable de llur vida; periodistes o pseudo-periodistes, que amb la mà a l'ermilla i de cara a l'olla de la sopa es dedicarien a respallar sense repòs l'esquena del propi Barrabàs; i amb una oposició, molt personalista i gens ideològica el qual programa capdal és ocupar el lloc del contrari per a prosseguir per soa compte i per a propi profit l'obra de desmoralització política que aquell ha començat.

Entretant, en mig de la lluita acèrrima, agre, despiadada entre el torrisme i l'antitorrisme; en mig d'aquesta batalla, en la qual es juga quina de les dues forces tallarà el bacallà i organitzarà, en l'esdevenidor, l'olla de la protecció als amics i de l'auto-protecció, les piles d'escombraries entorpeixen la circulació pels carrers de la ciutat; l'administració es inepta, desastrosa, suicida, atemptativa a la salut i al progrés; l'actuació dels prohoms que dirigeixen i que representen Granollers es fa incompatible amb la nostra dignitat de catalans i amb el benestar social; la tuberculosi augmenta cada dia d'una manera alarmanant d'una manera més intensa que en qualsevol altra població de Catalunya; les aiges infectes i la xarxa de clavegueres incompleta i mal construïda produeixen l'inconcebible espectacle d'aquestes epidèmies de tifus formidables i repetides amb una regularitat esgarrifosa; havem tingut més casos de verola a Granollers en el transcurs de tres mesos que França, Anglaterra i Alemanya juntes en el transcurs d'un any; la prostitució ve a corcar la nostra més florida joventut...

I per a no rompre el "statu quo", davant tot això i davant d'altres vergonyes d'ordre més ideològic, però certament importantíssimes certs republicans representatius no sols callen, sinó que actuen com perfectes monàrquics, obeint incondicionalment als dictats dels homes de la Monarquia i ensabonant als representants d'aquest estat espanyol centralista, imperialista, burgès i cortisà, amb l'adhesió a l'obra "pacificadora" del procònsol Martínez Anido.

BAR
La Bohemia
D'EN
Esteve Julià

Licors fins de fabricació
Nacional i Extranjera

Aperitius de totes menes

Amer Picón

Especialitat de la casa

Doctor Robert, 17

Granollers

LLET CONDENSADA

MARCA "EL PAGÉS"

Elaborada per la "S. A. Industria Lechera"

LA MÉS NUTRITIVA

FÀBRICA A SANT CELONI (MONTSENY)

OFICINES: Plaça de Catalunya, 9
MAGATZEM: Carrer Trafalgar, 64

- **BARCELONA** -

Diposit a Granollers:
Enric Puchades

Es que aquests homes representen encara el republicanisme a Granollers?

Es que no vindrà dia en que contra tota aquesta gent i la gent d'enfront, els lligaires, contra tota aquesta farça política el poble deixi de somriure, de jugar a foot-ball i aixequi els punys closos i esclafi com si fossin de pasta de merengue totes aquestes organitzacions de vividors i de buròcrates?

Bé esperem nosaltres que el moment actual s'acabarà i els avui contaminats per l'onada de deixadesa general, i els que tenen la boca tapada amb bitllets de Banc, i els màrtirs de sempre, que veuen sobre d'ells i sobre de llurs famílies la menaça continua de la vaga forçosa i de la fam consecutiva, sabran reaccionar contra tot això i contra tot lo que no siga justícia, contra tot lo que no siga Llibertat.

..LA GRALLA. Deixam fer a mi, senyor "Demócrata", i ja veuràs com jo, amb el raspall, faig més feina que tu amb el trabuc.

HISPA

Fruits de la dominació

Copiem del valent setmanari nacionalista "La Tralla" l'article amb aquest títol, i que reflexa integralment la nostra manera de pensar en lo referent a les tàctiques electorals d'actualitat.

Diu així:

"Fruits de la dominació"

Diversos Ajuntaments de Catalunya han estat sospresos pel Govern espanyol amb el fi inconfessable de preparar la propera lluita electoral perquè d'ella en surtin victorioses les candidatures dels homes més disposats a conservar el "statu quo" actual.

No sabem, ni volem saber, si l'Ajuntament de Badalona administrava malament; no sabem ni volem saber si l'Ajuntament de Sant Feliu de Codines deixava de presentar els comptes com calia; i el mateix podem dir dels

altres alcaldes destituïts; en tenim prou en saber que aquests Ajuntaments eren catalans i que pels catalans havien estat elegits. No són doncs els homes d'"allà dalt", ni els de cap altre lloc del món els que han d'esmerçar ço que el poble català ha fet usant d'un dels pocs drets que la Constitució opressora li concedeix.

No en nom d'aquesta Constitució, que regeix ben a pesar nostre, sinó en nom de la sobirania dels pobles, en nom de la dignitat dels homes i en nom de les més altes aspiracions de Catalunya, protestem enèrgicament d'aquests actes de política electorera, veritables atemptats contra els drets de l'home i del ciutadà, alhora que ofenses greus contra la Pàtria catalana.

No som electorers perquè sabem en primer lloc que de les palestres electorals no en vindrà ni la llibertat de Catalunya ni la solució del problema social; però no podem acceptar que d'un sufragi universal falsejat per actes d'aquella naturalesa, per coaccions violentes com les que avui presenciem, substituït per la compra de vots i de consciències, embrutit pels contubernis innobles i inqualificables entre polítics professionals mancats d'ideals i pels grapats de monedes d'argent i credencials de secretari o d'alcalde de reial ordre repartides entre els febles i els traidors, es pretengui encara que en surti la representació de la nostra terra.

En lloc d'un sufragi així seria cent voltes preferible un règim de franc absolutisme que fes sentir sovint i violentment sobre les nostres espatlles nues la fuetada del negrer. Així potser els catalans indiferents, els que porten cadenes i creuen portar braçallets d'or i pedreria, els masells, els somiadors de fraternitats hispàniques es donarien compte de la importància de la llibertat perduda i de la necessitat ineludible de recobrar-la."

PÀTRIA
I
LLIBERTAT
Redacció:
Carrer del Liri, núm 31
GRANOLLERS

Butlletí de subscripció

El sotsignat domiciliat a .....
carrer..... núm..... se suscriu per
un trimestre al periòdic «Pàtria i Llibertat» abonant el seu
import (1) .....
..... de ..... de 1923
Signatura ben llegible

(1) Marcar si es son domicili, si l'envia per Giro Postal, segells de correus o altre mitjà de pagament.

Notes i Comentaris

Associació nacionalista

Ha quedat definitivament constituït en la nostra ciutat un grup nacionalista integrat per elements del regionalisme i elements del nacionalisme integral.

Per més que desitgem molts anys de vida i de ferma actuació patriòtica a la nova entitat, havem d'expressar la temença de què sigui tota ella una d'aquestes flors d'un dia que neixen quan les eleccions s'apropen i desapareixen un cop aquestes celebrades.

Ens fa parlar així la poca o nula confiança que tenim en les aglomeracions, ja que en elles resulta sempre mermada la idealitat de cada un dels partits que les integren.

Com a nacionalistes i per Catalunya, ens trovarem sempre al costat vostre, companys!

Nostres prohoms!

Des de Hostalrich ens assabenten de l'èxit franc i sorollós obtingut en aquelles terres per nostre compatriota N'Antoni Cunillera amb un crit de "Viva la Pepa!" que féu tronto-

llar les seculars torres i muralles que rodejen el poble i que li valgué els abraços efusius dels "elementos".

Ara acabem d'explicar-nos perquè dit senyor com a conseller municipal votà contra aquella bèlica decisió que avui val un homenatge al nostre batlle...

Acte en projecte

Els elements nacionalistes radicals de Sant Feliu de Codines treballen activament perquè sigui aviat un fet la celebració en aquella vila d'un acte "Pro fruit únic", pel qual han ofert ja llur col·laboració elements de diferents branques del nacionalisme radical català.

Són en gran nombre els amics nostres que no esperen més que la convocatòria per a organitzar l'anada a la simpàtica localitat muntanyenca.

Als nostres subscriptors i anunciantes Circumstàncies d'ordre purament interior han motivat una suspensió temporal de "Pàtria i Llibertat".

Amb aquest motiu preguem a tots els nostres favoreixedors que vulguin bonament dispensar-nos.

En l'avenir donarem plena satisfacció a tots.

ANIS CASTELLS

Fabricant

PERE CASTELLS

Mollet del Vallès

Sabateria Riera

Prim, 7. - Granollers

Calçats per a home desde 15 ptes. el parell

Gran assortit en sabates de futbol en tots els colors i mides

Preus especials per a equips

Cupó Regal

Presentant aquest
anunci la casa abo-
nará el 5 per cent
de descompte

Reservat per a l'anunci

dels POLVOS i CRE-

MA IMPERATOR per

a la bellesa de la dona

de la

Perfumeria

P A R E R A

Perfumeria GASSET

Quines
Colonies
Locions

GRANOLLERS

Fàbrica d'Anissats i Licors

**FRANCESC VENTURA
ANIS ARLEQUI**

Vins generosos Licors de marca
XAMPANYS

Fàbrica: Carrer de Sant Eduard, núm. 11
Despatx: Plaça Bestiar, 24 - Telèfon 100 **GRANOLLERS**

FABRICA DE PASTES PER A SOPA

ESTEVE CAMILLO

FÀBRICA I DESPATX:

PRIM, 87 - TELEFON NÚM. 12

GRANOLLERS

La Doctora

T. CAMPAÑA CASSI

Membre de la «Société de Medicine et d'Hygiène Tropicales» de París. Secretaria dels «Archivos Médicos Franco-Hispano-Americanos». Ex-interna dels Hospitals de Saint Louis, Broca, Hotel Dieu i Rothschild, de París.

Es complau en oferir son
Consultori MÈDIC I QUIRÚRGIC per a malalties de la dona (París)

Consell de Cent, 522, entl.º
11 a 12 - 2 a 4

BARCELONA

Elaboració de fruita seca i molturació de blat-de-moro i tota mena de grans pel bestiar

Salvador Mitjá

Preus econòmics i màxim de rendiment

Passaig de la Muntanya, 12 (carretera La Roca)
Telèfon 91 GRANOLLERS

Grans - Cereals - Forratjes

F. Sala Torras

Magatzems:

Prim, 45 i Clavé, 15-Tel. 156

GRANOLLERS

Cals, Guix i Ciment
per a construccions

Francesc Pi

Magatzem:

Carrer d'En Josep Umbert, números 11 i 13
Telèfon 92 GRANOLLERS

DR. F. MONTAÑA GUASCH

Especialista en malalties de la pell i venerianes
dels Hospitals de París i del de la Sta. Creu

GRANOLLERS

Carrer de Barcelona, 1-2.º
Diumenges de 9 a 12

BARCELONA
Sant Pau, 28-pral.

Joan Sitjas
Sastre

Banco Nueva Hispania

Societat Cooperativa
de Crèdit i Estalvi

Rambla Catalunya, 16

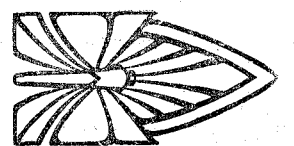
BARCELONA

Capital suscrito Ptes. 6.800.000

Descompte d'efectes comercials - Crèdits personals - Prestecs i pignoració
sobre valors de cotització corrent i sobre mercancies, etz.

Lloc reservat pel anunci del

Garage

SPORT